

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. I-2223 1 IR 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)
(TAP NR. 22-1527); (TAIS NR. 22-11689(2))**

2022-09-05 Nr. NV-2559

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – siekiama sudaryti galimybes užtikrinti efektyvų valstybės lygio ekstremaliosios situacijos likvidavimą ar jos padarinių šalinimą arba valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties metu kylančių grėsmių gyventojų saugumui, sveikatai ar šalies ūkio veiklai valdymą.

3. Dabartinė situacija:

- Aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) 19 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad fizinis ar juridinis asmuo, eksploatuojantis ūkinės veiklos objektą ar vykdomas ūkinę veiklą, kai reikalingas taršos ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas (toliau – leidimas) ar veikla vykdoma įrenginyje, kuris pagal šio įstatymo 19³ straipsnį turi būti įregistruotas, privalo laikytis leidime nustatytų sąlygų ir tokiems objektams ar įrenginiams eksploatuoti ir (ar) ūkinei veiklai vykdyti nustatytų aplinkos apsaugos normatyvų ir aplinkos apsaugos standartų;
- Tačiau Įstatyme nenumatyta galimybė šių reikalavimų netaikyti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos arba valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties metu, kai tai būtina įgyvendinant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sprendimus, skirtus kilusioms grėsmėms suvaldyti, jei tokios situacijos ar tokios padėties metu nustatytų sąlygų neįmanoma laikytis;
- Civilinės saugos įstatymo 4 straipsnyje nustatyti civilinės saugos tikslai, be kitų, – padėti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams, gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, išvengti ar patirti kuo mažiau žalos, išlaikyti rimtį, išsaugoti gyventojų gyvybę, sveikatą, turtą ir apsaugoti aplinką, taip pat užtikrinti optimalų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų materialinių išteklių panaudojimą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms. Šio įstatymo 9 straipsnyje nustatyta, kad Vyriausybė, įgyvendindama civilinės saugos sistemos uždavinius, paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, gali nustatyti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams ūkinės veiklos laisvės, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo apribojimus, būtinus ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, o šio įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad ūkio subjektai gali turėti ir kitų, kituose teisės aktuose nustatytų, teisių ir pareigų civilinės saugos srityje;
- Energetikos įstatymo 33 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatyta, kad paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, įmonės, gaminančios, perduodančios, skirstančios, transportuojančios, pakraunančios ir iškraunančios naftą ir naftos produktus, gamtines dujas, kurą, elektros energiją ir (ar) šilumos energiją, pirmiausia privalo tenkinti Lietuvos Respublikos vidaus vartotojų poreikius, pirmenybę teikdamos civilinės saugos sistemos pajėgų, taip pat nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų poreikiams, ir asmenys privalo vykdyti Vyriausybės, jos įgaliotų valstybės institucijų nurodymus. Paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, taikomos energetikos sektoriaus reguliavimo ir kitos poveikio priemonės turi kuo mažiau trikdyti vidaus rinkos veikimą ir neturi būti taikomos platesniu mastu, negu yra būtina kilusioms grėsmėms suvaldyti.

4. Projekto esmė:

- Įstatymo projekto 1 straipsniu siūloma papildyti Įstatymo 1 straipsnį 34 punktu, nurodant, kad kitos Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Civilinės saugos įstatyme ir Energetikos įstatyme;
- Įstatymo projekto 2 straipsniu siūloma sudaryti galimybę Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijai ar ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovui sprendimu **nustatyti**

konkrečias laikinasias ūkinės veiklos objekto eksploatavimo ar veiklos vykdymo sąlygas, pagal kurias gali būti eksploatuojamas ūkinės veiklos objektas ar vykdoma ūkinė veikla valstybės lygio ekstremaliosios situacijos arba valstybės lygio ekstremaliosios energetikos padėties metu. Šis sprendimas būtų priimamas Civilinės saugos įstatymo nustatyta tvarka, arba Vyriausybės ar jos įgalios valstybės institucijos sprendimu, priimtu Energetikos įstatymo nustatyta tvarka. Taip pat šiuo projektu **fizinis ar juridinis asmuo, eksploatuojantis ūkinės veiklos objektą ar vykdomas ūkinę veiklą pagal laikinasias ūkinės veiklos objekto eksploatavimo ar veiklos vykdymo sąlygas,** įpareigojamas taikyti visas įmanomas neigiamą poveikį aplinkai mažinančias priemones.

5. Derinimas:

- Įstatymo projektas teiktas derinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Energetikos ministerijai, Finansų ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Aplinkos apsaugos agentūrai, Aplinkos apsaugos departamentui. Atsižvelgiant į geopolitinę situaciją ir galimą su ja susijusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ar valstybės lygio ekstremaliąją energetikos padėtį, projektas TAIS buvo derinamas skubos tvarka;;
- Visos institucijos iš esmės pritarė Įstatymo projektui be pastabų arba per nustatytą laiką (ir vėliau) pastabų nepateikė;
- Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos ir Susisiekimo ministerijos redakcinio pobūdžio pastabas;
- Energetikos ministerijos siūlymas „apsvarstyti poreikį nustatyti ne tik valstybės, bet ir savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją ir ekstremaliąją energetikos padėtį“ apsvarstytas, tačiau nepriimtas. Įstatymo projekto rengėjai mano, kad netaikyti ūkinės veiklos objektams leidime nustatytų sąlygų ir tokiems objektams ar įrenginiams eksploatuoti ir (ar) ūkinei veiklai vykdyti nustatytų aplinkos apsaugos normatyvų ir aplinkos apsaugos standartų sprendimai gali būti priimami tik Vyriausybės lygiu;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė išvadą Įstatymo projektui pateiks artimiausiu metu.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – tiesiogiai neįgyvendina.

Įstatymo projektas įtrauktas į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą (rugsėjis).

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Įstatymo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (II dalyje).

Ekonomikos politikos grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Gaižiūnienė

Jurgita Gaižiūnienė, tel. +37052098780; +37066842074, el. p.
jurgita.gaiziuniene@lr.lt